

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1240/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola Letohrad, Komenského 269
Sídlo	Komenského 269, 561 51 Letohrad
E-mail právnické osoby	komenskeho@zsletohrad.cz
IČO	00 856 843
Identifikátor	600 104 222
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Pavlou Skácelíkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	město Letohrad
Místo inspekční činnosti	Komenského 269, 561 51 Letohrad
Termín inspekční činnosti	17., 20. - 22. 10. 2014

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola Letohrad, Komenského 269 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s 1. – 9. ročníkem (kapacita 450 žáků), školní družiny (kapacita 68 účastníků) a školní jídelny (kapacita 570 strážníků) v souladu s údaji uvedenými v rejstříku škol a školských zařízení. Počet tříd se od inspekční činnosti v roce 2010 ustálil na devíti a po postupném poklesu počtu žáků byl letos zaznamenán nepatrný nárůst. Ve školním roce 2014/2015

má škola 217 žáků, její kapacita je využita ze 48 %. K 30. září 2014 evidovala 22 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro tři z nich byly zpracovány individuální vzdělávací plány (dále IVP). Školu navštěvují čtyři žáci cizí státní příslušnosti. Vzdělávání ve škole je uskutečňováno podle všeobecně zaměřeného školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) s motivačním názvem „Každý má svou šanci“.

Činnost ŠD ve dvou odděleních vychází z vlastního školního vzdělávacího programu (dále ŠVP ŠD). Provoz ranní družiny začíná v 6:45, odpoledne je ukončen v 16:00 hodin. Měsíční úplata činí 100 Kč.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Od poslední inspekční činnosti proběhla rekonstrukce školní budovy (výměna oken a zateplení). Kmenové i odborné učebny jsou prostorné, školní nábytek vyhovuje potřebám žáků, na velmi dobré úrovni je vybavení informačními a komunikačními technologiemi (ICT). Vedle dvou učeben výpočetní techniky žákům každodenně slouží také infocentrum - knihovna s možností vyhledávání informací na internetu. Přilehlý prostor u kmenových tříd na 1. stupni je účelně využíván pro relaxaci i výuku. Pohybové aktivity jsou realizovány v tělocvičně školy, na venkovním hřišti s umělým povrchem s bezprostředním vstupem z prostor školy (účelový sponzorský dar) nebo na městských sportovištích. Pro pracovní činnosti má škola k dispozici rekonstruovanou učebnu pro výuku vaření, dobře vybavenou dílnu a pro pěstitelské práce školní zahradu. Prostředí společných prostor školy je příjemné, vyzdobené vystavenými sbírkovými předměty, výtvarnými pracemi žáků. Kabinety umožňují uložení potřebného materiálu a pomůcek, které jsou průběžně doplňovány. Budova není bezbariérová.

Školní družina svoji činnost realizuje ve dvou hernách, které jsou účelně vybavené. Venkovní prostory i blízké okolí školy umožňují dostatek pohybu a sportovního vyžití účastníkům zájmového vzdělávání.

Školní jídelna poskytuje stravování žákům a zaměstnancům školy, gymnázia a v rámci doplňkové činnosti i cizím strávníkům. Žáci mají možnost výběru ze dvou jídel, která jsou pestrá a pravidelně doplňovaná ovocem a zeleninou. Prostředí ve školní jídelně je příjemné, dozor nad žáky je zajištěn.

Pro bezpečnost žáků při vzdělávání i všech akcích organizovaných školou jsou zajištěny vhodné podmínky. Žáci jsou seznamováni se zásadami bezpečného chování, prostředí bylo v době konání inspekční činnosti bezpečné.

Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce, ve které byla znovu v roce 2012 zřizovatelem potvrzena. Zástupce ředitelky školy je zároveň koordinátorem ICT. Své odborné a manažerské dovednosti si oba průběžně rozšiřují v rámci dalšího vzdělávání. Vedle pedagogické rady je neformálním poradním orgánem vedení školy tzv. Kolegium, které předkládá návrhy zaměstnanců na změny např. vnitřních předpisů, chodu školy, mzdové a sociální politiky. Potřebné informace poskytují také vedoucí metodických orgánů. Konkrétním výstupem jsou vzájemné hospitace učitelů. Řízením činnosti školní družiny pověřila ředitelka školy vedoucí vychovatelku. V souvislosti s dlouhodobou nepřítomností výchovné poradkyně plní úkoly v oblasti kariérového poradenství třídní učitelka 9. ročníku, koordinaci zajištění péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zčásti převzala ředitelka školy.

Vzdělávací proces aktuálně zajišťuje 18 pedagogických pracovníků, z toho jsou tři muži. Čtyři učitelky pracují na částečný úvazek. Kolektiv je z větší části stabilizovaný, působí v něm převážně vyučující s dlouholetými zkušenostmi. Míra kvalifikovanosti pedagogického sboru je 89 %. Nekvalifikované pro výuku jsou pouze dvě vychovatelky školní družiny, které vyučují šest, resp. pět hodin týdně. Na 2. stupni jsou některé předměty vyučovány bez oborové odbornosti (např. občanská výchova, informatika). Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelkou školy podporováno. Ve významném počtu byli v poslední době učitelé proškoleni zejména v oblastech informační a finanční gramotnosti.

Dokumentace školy byla vedena v potřebném rozsahu. Při její analýze byly zjištěny menší nedostatky, které ředitelka školy v průběhu konání inspekční činnosti odstranila. Ve školním řádu upravila dobu vstupu žáků do budovy školy před nultou hodinou, dodatkem byla doplněna pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků včetně převodu slovního hodnocení do klasifikace známkou. Výroční zprávy o činnosti školy mají průměrnou vypovídací hodnotu a formální zpracování. Vydávaná rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání vykazovala administrativní nedostatky, což ředitelku školy vedlo k absolvování semináře k této otázce.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Každý má svou šanci“ byl inovován k 1. září 2013. Disponibilní časová dotace byla použita zejména k podpoře vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace. Anglický jazyk je vyučován hravou formou jednu hodinu týdně již v 1. a 2. ročníku. Jako další cizí jazyk škola vyučuje ruský jazyk nebo německý jazyk od 7. ročníku. V ŠVP ZV byly doplněny poznámky k učebním plánům, odstraněny formální nedostatky (např. v udělování výchovných opatření). Distribuce a rozpracování očekávaných výstupů do ročníků není v některých předmětech (např. tělesná výchova a prvouka na 1. stupni) dostatečné, ročníkové výstupy jsou často totožné s výstupy RVP ZV.

Upřesněna byla struktura ŠVP ŠD, podmínky pro přijímání účastníků a doplněna oblast bezpečnosti a ochrany zdraví. Ve vnitřním řádu ŠD byly upraveny oblasti podle zákonných požadavků. Záznamy v přehledech výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2014/2015 v I. oddělení vykazovaly 32 účastníků a v II. oddělení 33 účastníků. Nebyl tak respektován nejvyšší povolený počet účastníků na jedno oddělení podle vyhlášky o zájmovém vzdělávání.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují realizovat vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Dále škola získává peněžní prostředky z úplaty za školní družinu a z pronájmů. Pro tuto doplňkovou činnost však nemá ve zřizovací listině patřičné vymezení. Přínosem jsou sponzorské dary nebo prostředky získané z realizovaných školních aktivit (sběr starého papíru aj.), které jsou dále použity v rámci vzdělávacího procesu. Finanční prostředky z nadačního fondu školy jsou věnovány např. na vybavení učeben, nákup učebnic, rozvoj školní knihovny a studovny, materiální pomoc sociálně slabým žákům.

Personální, materiální a finanční předpoklady umožňují plnění přijatých vzdělávacích programů, běžný chod i postupný rozvoj školy. V řízení školy byly zaznamenány klady v organizaci a plánování, ale i nedostatky ve vnitřních dokumentech.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Na 1. stupni byla míra motivace v úvodu hodin i v jejich průběhu různá. Učivo bylo předkládáno věcně správně a se zřetelnou strukturou. Po metodické stránce mírně

převažovalo frontální pojetí výuky s případným doplněním učebních pomůcek, obrazovým materiálem nebo prostředky ICT. Běžná byla práce s učebnicí, s pracovními sešity či listy, popřípadě učiteli vytvořenými pomůckami, které usnadňovali pochopení probíraného tématu. Pozitivem je možnost využití interaktivní tabule v každé třídě, což bylo ve sledovaných hodinách pravidlem. Zařazována byla i kooperativní práce žáků, v některých skupinách byla stanovena pravidla spolupráce, v jiných vyučující dokázala usměrnit drobnou nekázeň a pro další práci žáky získat. Vyučující pamatovali na dostatečné procvičení učiva ve škole. Nové poznatky byly vyvozovány na základě ověření dosavadních znalostí a zkušeností žáků. V hodinách pozorovaná klasifikace žáků byla ojedinělá, ale transparentní. Časté bylo pozitivní slovní hodnocení činností žáků. Příležitost ke zlepšení je v uplatňování sebehodnocení i vzájemného hodnocení žáků, které byly využity ojediněle. Závěrečnému shrnutí a zhodnocení byl téměř ve všech hodinách věnován prostor. Častým nedostatkem zhlédnuté výuky byla nižší míra diferenciací rozsahu učiva, úkolů a hodnocení podle možností a předpokladů jednotlivých žáků. Žáci byli vedeni ke kultivovanému vyjadřování a používání spisovného českého jazyka. Přestože měli dostatek komunikačního prostoru, využívali jej pouze někteří.

Stanovené výukové cíle na 2. stupni korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Hospitované hodiny byly vedeny frontálním způsobem, většinu z nich zpestřovaly aktivizující prvky (řešení problémových úloh, činnostní učení apod.). Pozitivem bylo střídání činností, které podporovalo zájem žáků a jejich aktivitu. V přírodovědných předmětech propojení učiva s reálným životem rozvíjelo tvořivé myšlení a logické uvažování žáků. Přínosem bylo uskutečňování experimentů samotnými žáky, nikoliv zprostředkovaně přes vyučujícího. Učivo bylo žákům předkládáno odborně správně. Tempo výuky bylo přiměřené, procvičování a upevňování získaných vědomostí byl věnován dostatek času. Vzdělávání vhodně doplňovaly učební pomůcky, podpůrné didaktické materiály, zapojeny byly i prostředky ICT. Žáci byli motivováni v úvodu hodin seznámením s plánem činnosti, průběžně pochvalou, povzbuzením nebo zařazením zajímavého úkolu. Komunikace žáků s učitelkami i spolu navzájem byla převážně založena na respektování předem dohodnutých pravidel. Klima hospitovaných hodin bylo pro žáky nestresující, příznivé k rozvoji a upevňování jejich sebedůvěry. Ve vyučování bylo nejčastěji využíváno průběžné slovní hodnocení, které žáky povzbuzovalo k dalším výkonům. V závěru výuky často chybělo shrnutí a celkové zhodnocení žákovských výkonů. Spíše výjimečně bylo zařazeno vzájemné hodnocení či sebehodnocení žáků.

Uplatňované metody a formy práce vedly k naplňování klíčových kompetencí a rozvíjení funkčních gramotností. Žáci prokazovali schopnost samostatně pracovat s textem, porozumět jeho obsahu a při interpretaci uplatnit šíři své slovní zásoby. Rozvoj komunikativní kompetence byl zvláště zřetelný například při výuce zeměpisu, kdy žáci samostatně prezentovali formou referátů nové učivo. Matematickou gramotnost podporovalo vedení žáků k přesnému užívání matematické terminologie a symboliky. Škola se systematicky věnuje environmentální výchově, vede žáky k ekologickému myšlení a ochraně životního prostředí. Součástí vzdělávacího procesu bylo vedle osvojování učiva také formování postojů žáků. Vyučování průběžně doplňují aktivity, které posilují utváření sociální gramotnosti. Jedná se o akce pro veřejnost spojené s finanční pomocí některému z charitativních projektů (např. „Mámy pro mámy“).

Žáci se SVP jsou identifikováni a evidováni, při diagnostice škola účinně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. S doporučeními vycházejícími z psychologických a speciálně pedagogických vyšetření jsou vyučující seznámeni, v průběhu výuky byly však na tyto žáky zpravidla kladeny stejné požadavky jako na ostatní. Zohlednění se odvíjelo od konkrétní situace a od osobnosti pedagoga. Nejčastější formou byla individuální

dopomoc žákovi přímo ve výuce, respektování jeho pracovního tempa, případně přizpůsobení hodnocení jeho možnostem. Přínosem je realizace nápravy vývojových poruch učení vyškolenou učitelkou. Vypracované individuální vzdělávací plány měly různou úroveň, plně nevystihovaly podstatu žákova postižení. Žáci s cizí státní příslušností mají dobrou znalost českého jazyka, při výuce získávají podporu a je přihlíženo k jejich jazykovým možnostem.

Průběh vzdělávání odpovídal požadavkům ŠVP ZV. Výuka byla vedena zpravidla frontálním způsobem za podpory aktivizujících prvků. Vzdělávací proces vhodně doplňují různé další aktivity. Nedostatkem bylo ojedinělé užití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků ve sledovaných hodinách.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Zákonní zástupci a veřejnost jsou informováni o vzdělávací nabídce školy různými prostředky - kvalitními internetovými stránkami, činností školské rady, spoluprací se zřizovatelem, příspěvky v městském zpravodaji apod. Vyučující v 1. - 5. ročníku si tvoří vlastní webové stránky tříd, kde mají rodiče aktuální informace z výuky. Při přijímání k základnímu vzdělávání ředitelka školy postupuje podle platných právních předpisů. Pro bezproblémový přechod dětí z mateřských škol do 1. ročníku ZŠ jsou organizovány „Dny otevřených dveří“, informativní schůzky pro rodiče, žáci organizují tematické aktivity pro děti. Adaptace žáků je následně podporovaná pečlivě volenými formami výuky, vstřícnou komunikací a individuálním přístupem.

Škola sleduje výsledky vzdělávání obvyklými formami (průběžně hospitační činností, elektronickým evidenčním systémem, sledováním a administrací individuálních i skupinových výsledků v soutěžích apod.). Dosaženou úroveň požadovaných výstupů učitelé ověřují ústním zkoušením, vlastními kontrolními pracemi a testy. Pozitivem je vyhodnocování výsledků komerčního testování v matematice a českém jazyce. Příležitostí ke zvýšení jeho účinnosti v dalším období je častější diskuse nad metodickými a pedagogickými tématy, která přináší analýza jejich výsledků, a následné přijímání příslušných opatření. Škola využívá pro svůj další rozvoj a reflexi informace z provedené komerčně zpracované „Mapy školy“.

Z analýzy celkového prospěchu na vysvědčení za poslední dvě klasifikační období vyplývá, že s vyznamenáním prospěla necelá polovina žáků školy, počet neprospívajících je poměrně nízký. Až na výjimky byl zaznamenán bezproblémový přechod žáků z prvního na druhý stupeň školy. V některých předmětech vzdělávacích oblastí Člověk a příroda (fyzika, chemie) a Člověk a společnost (dějepis) se klasifikace ukázala jako značně přísná, nemotivující. Žákům se zhoršeným nebo slabým prospěchem poskytují učitelé individuální péči.

Potvrzením správné volby vzdělávací cesty jsou úspěchy např. v internetové soutěži týmů zaměřené na matematiku s účastí v celostátním finále, účast v krajském kole soutěže se zaměřením na vědu a techniku a mnoho úspěchů v okresních soutěžích.

Prevence sociálně patologických jevů patří k oblastem, jimž škola věnuje značnou pozornost. Prioritní postavení v této oblasti mají třídní učitelé. Aktivity směřují do vyučování (např. osobnostní výchova, občanská výchova) a akcí pořádaných školou (např. lyžařský, vodácký, adaptační kurzy 6. ročníku) nebo do realizovaných preventivních projektů (např. „Normální je nekouřit“). Důraz je kladen i na smysluplné trávení volného času. Příležitostí ke zlepšení je vyhodnocování dopadu jednotlivých akcí na účastníky a dosažený efekt v porovnávání se zaměřením.

Pokud se negativní jev vyskytne, je bezodkladně řešen, v případě potřeby jsou kontaktovány příslušné instituce (oddělení sociálně-právní ochrany dětí apod.). K řešení dílčích problémů přispívá také žákovský parlament. Počet neomluvených hodin byl v uplynulém školním roce ve vztahu k počtu žáků malý.

Systematické hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání žáků a hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy je na běžné úrovni. Systém prevence rizikových jevů je školou nastaven a průběžně vyhodnocován.

Závěry

- a) K pozitivním zjištěním náleží
- optimální prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání,
 - příznivé klima školy,
 - vedení žáků ke zdravému životnímu stylu a pohybové aktivitě,
 - náprava vývojových poruch učení vyškolenou učitelkou.
- b) Ke slabým stránkám školy lze uvést
- organizaci školní družiny – naplněnost oddělení,
 - účinnost vnitřní kontroly, a to z hlediska nedostatků v dokumentaci školy,
 - plnění výživových norem ve školním stravování.
- c) Příležitostí ke zlepšení stavu je
- vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení,
 - diferenciaci rozsahu učiva, úkolů a hodnocení podle možností a předpokladů jednotlivých žáků,
 - přijímání účinných metodických a pedagogických opatření v souvislosti s analýzou výsledků vzdělávání žáků,
 - vyhodnocování dopadu preventivních aktivit na jejich účastníky v porovnávání se zaměřením.
- d) V porovnání od poslední inspekční činnosti
- došlo ke zlepšení v oblasti materiálních podmínek, byla dokončena rekonstrukce budovy, proběhla modernizace interiéru a vybavení školy,
 - realizovala se obměna pedagogického sboru.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje

- **do 14 dnů odstranění zjištěného nedostatku podle Závěrů písm. b) odrážka první (naplněnost oddělení školní družiny) a zaslání zprávy o odstranění,**
- **do 14 dnů přijetí preventivního opatření ke zjištěnému nedostatku podle Závěrů písm. b) odrážka třetí (plnění výživových norem) a zaslání zprávy o prevenci.**

Zprávy zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace s názvem Základní škola Letohrad, Komenského 269 ze dne 23. září 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 9048/07-21, ze dne 29. března 2007
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 42767/2008 OŠMŠ, ze dne 16. února 2009 (změna kapacity ŠD)
4. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. 4/99/jmen, ze dne 21. května 1999
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Každý má svou šanci“ platný od 1. září 2013
6. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. září 2014
7. Třídní výkazy, katalogové listy žáků - školní roky 2013/2014, 2014/2015
8. Třídní knihy - školní roky 2013/2014, 2014/2015
9. Přehledy výchovně vzdělávací práce, zápisní lístky - školní rok 2014/2015
10. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2014/2015
11. Školní řád s dodatkem platným od 1. září 2014
12. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. září 2014
13. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2012/2013
14. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2013/2014, 2014/2015
15. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání pro školní rok 2014/2015
16. Dokumentace žáků se SVP - školní rok 2014/2015
17. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2014/2015
18. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, kniha úrazů a záznamy o úrazech, protokol o prověření bezpečnosti a ochrany zdraví apod.) – školní rok 2014/2015
19. Doklady ke školnímu stravování (provozní řád školní jídelny, přihlášky ke stravování, faktury, příjemky, výdejky, kalkulace cen obědů, spotřební koš, vyúčtování spotřeby vařiva) – roky 2013, 2014
20. Plán DVPP ze dne 1. září 2014
21. Preventivní program pro školní rok 2014/2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka Zemánková v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka Machková v. r.

Bc. Dagmar Masopustová, kontrolní pracovnice Masopustová v. r.

V Pardubicích 12. listopadu 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Pavla Skácelíková, ředitelka školy Skácelíková v. r.

V Letohradě 21. 11. 2014